

ПЕЛОІДОТЕРАПІЯ НА СЛУЖБІ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

(огляд літератури)

Стаття розглядає деякі питання застосування грязі для оздоровлення людини

Статья рассматривает некоторые вопросы применения грязи для оздоровления человека

The article considers some questions of application of a dirty for improvement of the person

*„Доки Я в світі, - Я Світло для світу”. Промовивши це, Він сплюнув на землю, і з слини грязиво зробив, і очі сліпому помазав грязивом, і до нього промовив: „Піди, умийся в ставку Сілоам”. Тож пішов той і вмився, - і вернувся видющим...
(Ів., 9; 5-7)*

Пелоідотерапія (від грець. – pelos – мул, глина, therapia – лікування) – грязелікування, один із стародавніх методів лікування людей за допомогою природних речовин. З лікувальною метою грязі використовували ще в країнах Древнього Сходу (Індія, Китай, Єгипет), про що свідчать письмові джерела. Про цей спосіб лікування згадує давньогрецький вчений Діаскорид (I ст.н.е.) та римський письменник та вчений Пліній Старший (I ст.н.е.). З кінця XVIII-початку XIX ст. грязелікування застосовувалось у багатьох країнах Європи. Як засіб народної медицини грязі використовувались на території Криму з XIII-XIV ст. (Сакське озеро). Лише на початку XIX ст. лікування грязями проводилося під контролем лікарів. З цього часу метод почав набувати широкого розповсюдження на бальнеологічних курортах.

Лікувальні грязі або пелоїди – це природні органічно-мінеральні колоїдні утворення (мулові, торф'яні, сапропелеві, сопкові та ін.), які мають високу теплоємність, теплоутримуючу здатність і містять активні речовини (солі, гази, живі мікроорганізми і т.ін.)

Комітет Міжнародного товариства медичної гідрології запропонував термін „пелоїд” (від грец. pelos – мул або глина) і дав наступне визначення цього терміну: „Пелоїдами називають речовини, які утворюються в природних умовах під впливом геологічних процесів, і в тонко здрібненому стані з водою застосовуються з лікувальними цілями у вигляді ванн і місцевих аплікацій”.

Міжнародна класифікація пелоїдів.

А. Неорганічні грязі:

1. Джерельні: а) термальні; б) холодні; в) сопкові
2. Опадові: а) лиманні; б) морські; в) материкові.

Б. Органічні грязі – сапропелі:

1. Лиманні та морські
2. Материкові

В. Торф'яні грязі

1. Верхові, 2. Низинні. 3. Землісті.

Г. Змішані види пелоїдів (до яких відносяться мулові)

Д. Продукти вивітрювання вулканічних порід (каолін, глина)

Е. Штучні пелоїди

Всі лікувальні грязі мають потужний ефект і застосовуються у вигляді різних процедур – аплікацій, грязевих ванн, обгортань, суспензій, а також в поєднанні з різними фізичними процедурами.

Торф'яні грязі – це органічні болотні відкладення, які утворюються внаслідок часткового бактеріального розкладання торфоутворюючих рослин в умовах зволоження та відсутності кисню. Ці грязі містять понад 50% органічних речовин.

Торф'яні грязі – це густа, пластична маса від бурого до чорного кольору. Співвідношення кількості розкладених та нерозкладених рослинних залишків визначають ступінь розкладення торфу, яка є важливим показником придатності його лікувального застосування і повинна складати не менше 40%.

За величиною мінералізації грязевого розчину лікувальні торфи поділяються на прісноводні та мінералізовані. За умовами водно-мінерального харчування болота торфи поділяються на верхові, низинні та землясті.

Сапропелеві грязі – це мул переважно прісних водоймищ, який містить понад 10% органічних речовин, що утворилися внаслідок макро- і мікробіологічної переробки водних рослин та тварин.

Сульфідні мулові грязі – це мул мінеральних водоймищ, який містить менше 10% органічних речовин та має багато сульфідів, заліза та інших водорозчинних солей.

Сульфідні мулові грязі містять невелику кількість органічних речовин. Іонний склад розчину сульфідних грязів є різним: хлоридний натрієвий, сульфатно-хлоридний, магнієво-натрієвий, гідрокарбонатно-хлоридний натрієвий, сульфатний, гідрокарбонатно-сульфатний кальцієвий, магнієво-кальцієвий.

Глинисті мули – це мінеральні опади сучасних або давніх водоймищ з невеликим вмістом органічних речовин та відсутністю сульфідів заліза.

Сопкові грязі – напіврідкі глинисті утворення, що виникають в результаті руйнування гірських порід і викидаються на поверхню землі газами і водою.

Ці грязі містять гідрокарбонатно-хлоридно-натрієвий склад, інколи підвищені концентрації бром, йоду, бора.

Гідротермальні грязі – напіврідкі глинисті утворення, що виникають в регіонах активної вулканічної діяльності внаслідок розпаду вулканічних порід високотемпературними газопаровими струменями, які містять вуглекислий газ та сірководень. Мають високу температуру (до 95°C), кислу реакцію та відносно невисоку мінералізацію.

Штучні грязі. Ці лікувальні матеріали отримують в результаті спеціально розроблених методик.

Штучні торф'яні та сульфідні мулові грязі представляють собою масу, яка виготовлена з мінеральних та органічних речовин, солей, води та чистої культури мікроорганізмів або шляхом додавання природної грязі.

Механізм дії грязелікувальних процедур на організм людини

Лікувальні грязі мають різні фізичні властивості, різний хімічний склад та інші показники (рН) впливають на організм всім комплексом своїх складових, а саме – своїм температурним, хімічним і механічним подразниками.

Нагріті лікувальні грязі довго утримують тепло і поступово віддають його організму. Окрім теплового фактору, який виконує головну роль в механізмі дії грязевих процедур, суттєве значення має хімічне подразнення шкіри і дія деяких речовин: сірководню, аміаку, деяких газоподібних речовин, які проходять через шкіру в організм. Діючи на нервові закінчення шкіри, лікувальна грязь рефлекторно (через ЦНС) впливає на діяльність нервової системи, кровообіг, залози внутрішньої секреції, на процеси обміну речовин. Лікувальні грязі сприяють посиленню кровообігу в місці ураження, розсмоктуванню вогнищ запалення, покращують процеси обміну речовин, стимулюють відновні процеси. При грязелікуванні застосовують в основному аплікаційний метод – накладають грязь на все тіло (окрім голови та ділянки серця) – загальна аплікація або на окремі ділянки тіла – місцева аплікація.

На спеціальній кушетці на пацієнта накладають лікувальну грязь і закутують його.

Раніше застосовували грязеві аплікації температурою 43-44°C до 48°C. Встановлено, що лікувальна грязь і при температурі 38-40°C так само має добрий терапевтичний ефект. Тривалість грязевої процедури 15-20 хв., дуже рідко – до 30 хв.

Після закінчення лікувальної процедури з пацієнта знімають грязь і він обмивається під душем з температурою води 36-37°C. Після обмивання пацієнт відпочиває 30-40 хв. в кімнаті відпочинку. Процедури проводять через день або 2 дні підряд з відпочинком на 3 день. Курс лікування складає 12-18 процедур.

Показами до призначення пелоїдотерапії є захворювання опорно-рухового апарату, хвороби та наслідки травм ЦНС, хвороби та наслідки травм периферичної нервової системи, хвороби жіночої та чоловічої статевої системи, хвороби органів травлення, хвороби ЛОР-органів, деякі хвороби очей, шкіри; периферичних судин.

Протипоказами для грязелікування є гострі запальні хвороби, онкологічні хвороби, захворювання крові, гнійні, інфекційні хвороби, серцево-судинна патологія, ендокринологічні захворювання, психічні захворювання, всі терміни вагітності і деякі окремі захворювання

ЛІТЕРАТУРА

1. Біблія
2. Горчакова Г.А. Грязелечение // Курорты. Энциклопедический словарь. – Москва: Советская энциклопедия, 1983. – С. 112-15.

3. Казьмин В.Д. Грязелечение. Серия «Панацея». Ростов н/Д: Феникс, 2001. – С. 9-83.
4. Олефиренко. Грязелечение – пелоидотерапия // Водолечение. – 3-е изд. – М.: Медицина, 1986. – С. 210-281.
5. Требухов Я.А. Лечебные грязи и минеральные водоемы // Курортолечение и физиотерапия (руководство) под ред. В.М. Боголюбова: в 2 томах. – Т. 1. – М.: Медицина, 1985. – С. 128-136.

Ю.О.ТИМОШЕНКО

ПРОБЛЕМА ТІЛЕСНОСТІ У ФІЛОСОФСЬКІЙ СПАДЩИНІ ХХ СТ.

Автор статті розкриває бачення філософами ХХ ст. проблеми тілесності людини

Автор статьи раскрывает видение философов ХХ века проблемы телесности человека.

The author describes the vision of human body problem in the philosophy of the XX century.

Постановка проблеми. Досвід початку ХХІ ст. дає підстави говорити про те, що успішність досягнення поставленої мети багато в чому залежить від того, наскільки людина усвідомлює можливості самовияву себе як тілесної істоти, здатна реально оцінити роль тілесної компоненти в процесі саморозвитку й самовдосконалення. Філософія ніколи не залишала поза увагою дискурс тілесності в контексті аналізу людського буття. Це поняття у філософській літературі віднайшло своє постійне місце зі стародавніх часів і не залишає його по сьогоднішнього дня. Звичайно, що упродовж такого поважного віку вказані поняття зазнали відчутних змін і метаморфоз, водночас наповнилися таким змістом, розуміння якого вимагає нового прочитання.

Зв'язок з науковими темами, планами. Робота виконана в межах планової теми НДР № 1.2.7.5п кафедри соціально-гуманітарних дисциплін «Сучасна соціально-філософська парадигма фізичного виховання і спорту» (державний реєстраційний номер 0108U000908).

Методи дослідження. Теоретичний аналіз феноменології тілесності; аналіз наукової літератури.

Результати дослідження та їх обговорення. Філософія не задовольнилася наданим їй за статусом пріоритетом в осмисленні духовно-соціальних чеснот людини, і саме з причини абсолютизації останніх різко поставила питання щодо необхідності реабілітації природи людини, зокрема її біологічної субстанції (тіла) як такої, що не може бути редукована до, нібито, образливої для людини "рудиментарної недоречності" (1), чи до розуміння тіла як сукупності істот-машин, які займаються міжклітинними розрахунками, постаючи водночас їх виробником і продуктом (2).

Відповідно до своєї мети філософія, на думку Л.Жарова, "не займається вивченням ні тіла, ні організму людини самих по собі в їх внутрішній будові (це складає сферу інших наук), а способом включення тілесного буття у світ людини, у культуру і суспільні відносини, у діяльність і протиріччя, що тут постають" (3). Отже, тілесність, з філософського погляду, розкривається через аналіз способів виявлення людиною природної форми її буття (тілесної організації), соціальних і сутнісних характеристик. Підкреслюється, що спосіб включення індивіда до суспільного життя безпосередньо впливає не лише на становлення й розгортання його потенцій тілесності, але й духовності. Відтак тілесність, як продукт саморозвитку природної основи людини, розглядається як природно-культурний феномен іманентно соціального походження. А це значить, за автором, що взяте навіть з боку своєї фізичної (субстратної) організації (як живе і здорове) тіло постає не більше, як "заготовка" для формування людини, що може бути заповнена будь-яким соціальним змістом. Припускається, однак, що зміст цього наповнення, а, відтак, і повноцінна актуалізація природних і духовних потенцій людини, залежатимуть від стану самої "заготовки": повноцінності або ушкодженості матеріального субстрату психіки (мислення).

Розгортання людиною у предметній діяльності своїх природних (родових) сил (можливостей) зовсім не виключає факту розвитку останніх у відповідності з притаманними їм закономірностями. Це дає підставу виокремлювати завдання вивчення специфіки (логіки) розвитку тіла людини, а саме – специфіки тілесного буття у контексті цілісного акту, життєдіяльності (способу життя, праці, спілкування, пізнання) особистості.

Цікавими видаються погляди Л. Жарова, щодо місця тілесності у структурі самосвідомості людини. Зокрема, він зазначає, що тілесність як матеріальна основа свідомості і самосвідомості (як